

Finansdepartementet
postmottak@fin.dep.no

Dato: 04.05.2022
Vår ref.: 2020-2094700542-561
Deres ref.: 19/3797 - 95

HØRINGSUTTALELSE – GJENNOMFØRING AV BANKPAKKEN MV.

Vi viser til brev og [utkast](#) til forskriftsendringer for gjennomføring av bankpakken sendt på høring av Finansdepartementet 30. mars 2022.

Finans Norges hovedsynspunkter følger nedenfor. Høringssvaret bærer ellers noe preg av tekniske merknader.

- Finans Norge viser til vårt tidligere høringssvar og påpekning av behov for forskriftsfesting av regelverket knyttet til fastsettelse av kapitalbuffersatser og pilar 2, samt tema ved innføringen av Net Stable Funding Ratio (NSFR).
- Finans Norge ber videre departementet vurdere en mer utfyllende detaljeringsgrad i gjennomføringen av CRD5.
- Finans Norge mener at direktivets bestemmelser om kapitalsammensetningen for oppfyllelse av pilar 2-kravet bør tas inn i CRR/CRD4-forskriften, når bankpakken trer i kraft.
- Unntak ved beregning av engasjementsbeløp etter CRR artikkel 400 nr. 2 for øvrige finansforetak i samme konsern bør endres fra 80% til 85% for å sikre en nøytral videreføring av unntaket.
- Grensene for maksimalt antall styreverv bør ikke utvides til også å gjelde samtlige foretak med IRB-tillatelse. Dersom departementet likevel beslutter å innføre de foreslåtte utvidelsene bør det gis en overgangsordning ut 2023 for å hensynta valgperioder i berørte institusjoner.
- Bestemmelsene i finansforetaksforskriftens §11-8 3. ledd om tilbakekjøp og førtidig innfrielse av annen godkjent kjernekapital, tilleggskapital og MREL-tellende gjeld bør justeres fra *“ikke har en negativ effekt på foretakets inntjening (høyere rentepåslag*

enn eksisterende kapital)” til “har vilkår som medfører at lønnsomheten til foretaket fortsetter å være sunn eller ikke medfører en negativ endring i lønnsomheten”.

- Det er behov for en overgangsregel som gjør at endringer i finansforetaksforskriftens kapittel 15 om godtgjørelser først trer i kraft for 2023 (neste opptjeningsår), for å unngå at reglene innføres med tilbakevirkende kraft.
- Både fra et konkurransemessig og administrativt ståsted er det uheldig med ulike grenser for unntak fra utbetalingsreglene for variable godtgjørelser. Grensen er foreslått til 200.000 kroner i utkastet til finansforetaksforskriften §15-5, mens den er 50.000 euro i CRD5. I andre deler av forskriften er tilsvarende grenser satt i euro.
- Forskriftsutkastets § 15-5 gir uheldige konkurransevridende effekter for verdipapirforetak organisert innenfor en bank i forhold til mindre frittstående verdipapirforetak.
- Det fremkommer ikke tydelig i forskriftsforlaget at kravet til etterstillelse gjelder for oppfyllelse av MREL og det kombinerte bufferkravet, ref. slik det fremstilles i BRRD2 artikkel 45b nr. 7. Dette bør hensyntas i forskriftsteksten. I tillegg bør det fremkomme at minstekrav til etterstillelse ikke er uavhengig av det fastsatte MREL-kravet. I det tilfellet summen av MREL og det kombinerte bufferkravet utgjør mindre enn 8% av samlet gjeld og ansvarlig kapital er minstekravet til etterstillelse begrenset av denne summen.
- Bestemmelsen om maksimalt disponeringsbeløp i §20-7d bes vurdert mhp. i hvilken grad den skal inneholde et kriterium for M-MDA basert på etterstillelleskrav.

1 Innledende kommentarer

Finansdepartementets høringsnotat er teknisk og utfyller den foregående høringen om implementeringen av bankpakken i Norge. Følgelig er det en rekke problemstillinger som Finans Norge omtalte i vårt forrige [høringssvar](#) som ikke er omtalt denne gangen. Vi legger til grunn at tidligere meddelte synspunkter, eksempelvis tema ved innføringen av Net Stable Funding Ratio (NSFR) og behov for forskriftsfesting av regelverket knyttet til fastsettelse av kapitalbuffersatser, følges opp av Finansdepartementet. Finans Norge vil her vise til at både svenske og finske myndigheter avventer eventuell anerkjennelse av den norske systemrisikobufferen til de har tilstrekkelig informasjon om norsk implementering av CRD5.

Finans Norge vil påpeke at det er uheldig at deler av regelverket, for eksempel knyttet til Pilar 2, ikke blir implementert ved ikrafttredelse, men først vil vurderes forskriftsfestet i andre halvår 2022 i forbindelse med Finanstilsynets utredningsoppdrag omtalt nedenfor. Manglende avklaring skaper usikkerhet og vil kunne gi vanskeligheter med tanke på en smidig tilpasning til nytt regelverk. Vi ber videre om forståelse for at det, til tross for at foretakene er innstilt på å legge ned den nødvendige innsatsen for å kunne etterleve det nye regelverket fra og med 1. juni, kan bli krevende å få på plass optimal implementering på så kort tid.

Direktivnær gjennomføring

Etter norsk regelverkstradisjon har man ved gjennomføring av EØS-regler i mindre grad tatt inn i regelverkets krav som alene retter seg mot offentlige myndigheter. I tillegg er også enkelte av kravene i CRD5 som retter seg mot finansforetakene, gjennomført i Finanstilsynets rundskriv, eller henvist til fremfor foreslått regulert i lov- eller forskrift. Eksempelvis er det som nevnt nedenfor i CRD5 artikkel 91 nr. 1 innført ytterligere krav til egnethetstesting, bl.a. av foretakenes plikt til å gjøre løpende vurderinger, som ikke foreslås forskriftsfestet. Finans Norge har registrert at det i svensk og dansk gjennomføring av CRD5 er en mer utfyllende detaljeringsgrad og anser at tilsvarende bør skje i Norge.

Mange av de forhold Finans Norge påpekte i sitt [høringssvar](#) knyttet seg til behovet for ytterligere regulering av pilar 2-prosessen. Dette er skilt ut i et separat [utredningsoppdrag](#) og er derfor ikke omfattet av forskriftsutkastet som nå er på høring. Finanstilsynet har videre varslet at et oppdatert SREP-rundskriv vil sendes på høring i løpet av andre halvår 2022. Finans Norge legger til grunn at disse forholdene, herunder det som gjelder rammeverk for fastsettelse av eventuelle bankspesifikke tillegg i kravet til uvektet kjernekapitalandel, følges opp i forbindelse med disse prosessene. Vi legger videre til grunn at de bestemmelser som fremgår av regelverket vedrørende fastsettelse av vektet og uvektet pilar 2-krav, og pilar 2-veiledning i CRD5 artikkel 104a og 104b forskriftsfestes.

Kapitalkvalitet for oppfyllelse av Pilar 2-kravet

Finanstilsynet har lagt til grunn at Pilar 2-kravet må oppfylles 100% med ren kjernekapital, men dette fremgår verken av lov eller forskrift. Ifølge CRD5 art. 104a nr. 4 skal kapital som

brukes til å dekke pilar 2-kravet bestå av minimum 75 prosent kjernekapital og som i sin tur skal bestå av minimum 75 prosent ren kjernekapital (56,25 prosent ren kjernekapital av samlet krav). Tilsynsmyndigheten kan, ut fra foretaksspesifikke forhold, fastsette at kapitalen som benyttes for å oppfylle pilar 2-kravet må dekkes av en høyere andel kjernekapital eller ren kjernekapital. Finans Norge viser til at Den europeiske sentralbanken i 2021 fastsatte pilar 2-krav for samtlige av institusjonene de fører tilsyn med i tråd med direktivets hovedregel om minimum 56,25 prosent ren kjernekapital.

Etter CRD5 er det ikke anledning til å opprettholde dagens generelle praksis om at hele pilar 2-kravet skal oppfylles med ren kjernekapital. Avvik fra hovedregelen om at pilar 2-kravet skal oppfylles med minimum 56,25% ren kjernekapital skal være basert på en individuell vurdering av den enkelte bank. Dette understøttes av [EBAs retningslinjer for SREP](#)¹.

Hovedregelen fra direktivet bør tas inn i forskriftsteksten før ikrafttredelse av bankpakken sammen med en presisering om at eventuelle krav om en annen sammensetning må være foretaksspesifikke og begrunnes og at vurderingene skal gjøres ut fra en offentlig kjent metodikk.

2 Foreslåtte endringer i CRR/CRD IV-forskriften

Uvektet kjernekapitalandel

Vi merker oss at departementet har fjernet de eksisterende bestemmelsene som gjelder krav til uvektet kjernekapitalandel og at dette nå reguleres direkte i CRR gjennom inkorporasjonsbestemmelsen. Som følge av dette faller dagens bufferkrav bort, samtidig som det åpnes for at Finanstilsynet kan ilegge foretaksspesifikke krav i pilar 2. Vi viser til vårt tidligere høringsvar og antar at disse vil følges opp i forbindelse med Finanstilsynets nevnte utredningsoppdrag og Finanstilsynets arbeid med oppdatering av rundskriv 12/2016 om vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging. Vi legger, som nevnt over, også til grunn at de krav som følger for uvektet pilar 2-krav og -veiledning også gjennomføres i norsk rett i harmoni med EU-regelverket.

Restriksjoner ved brudd på kapitalkravene

Sammenhengen mellom finansforetaksloven § 14-3 femte ledd og forslag til ny § 10 første ledd i CRR/CRD4-forskriften § 10 første ledd synes noe uklar.

§ 10 første ledd i CRR/CRD4-forskriftsutkastet viser, som det fremgår nedenfor, til «det kombinerte kapitalbufferkravet som angitt i finansforetaksloven § 14-3 femte ledd»:

¹ EBA/GL/2022/03 kapittel 7.2.4 Determining the composition of additional own funds requirements

«Dersom et foretak ikke oppfyller *det kombinerte kapitalbufferkravet som angitt i finansforetaksloven § 14-3 femte ledd og verdipapirhandelloven § 9-42 femte ledd*, skal en kapitalplan oversendes Finanstilsynet senest fem virkedager etter at manglende oppfyllelse foreligger. Kapitalplanen skal minst inneholde følgende:

1. estimat over inntekter og kostnader og en prognose for balansen, og
2. en plan og tidsramme for å øke foretakets kapitaldekning for å oppfylle det kombinerte bufferkravet.»

I § 14-3 femte ledd fremgår konsekvensene av å bryte kravet, men det kombinerte bufferkravet er angitt i første til fjerde ledd. Det er noe uklart om departementet her har ment å vise til hele § 14-3, eller om meningen er å vise til restriksjonene som inntreffer ved brudd på kravet.

Det anses ellers som nyttig om departementet benytter identiske begreper, slik at det blir tydelig at «*kapitalplanen*» som referert til i § 10 første ledd er den samme planen som omtales i lovens § 14-3 femte ledd («*plan for økning av ren kjernekapitaldekning*»).

Konsolidering

Vi merker oss at utkastet til endringer i CRR/CRD 4-forskriften ser ut til å inneholde to nye §18 5. ledd. Vi legger til grunn at departementet her mener 5. og 6. ledd.

Forskriftsutkastets første forslag til nytt § 18 5. ledd lyder som følger:

«*For foretak som nevnt i § 1 første ledd og som skal konsolideres etter CRR artikkel 11 til 24, kommer ikke finansforetaksloven § 18-2 første til tredje ledd til anvendelse.*»

Finans Norge forstår forslaget som at for de foretak som omfattes av konsolideringsreglene i CRR, overstyrer CRR bestemmelsene i loven. Det er noe uklart om bestemmelsen gjelder de foretakene som omfattes av CRR/CRD 4-forskriftens virkeområde (§1) eller for foretakene som omfattes iht. forskriftens §18.

Forskriftsutkastets andre forslag til nytt § 18 5. ledd lyder som følger:

«*For foretak som ikke er institusjon, finansinstitusjon eller foretak som yter tilknyttede tjenester som definert i CRR artikkel 4 punkt 3, 26 og 18, gjelder kravene til konsolidering som følger av CRR artikkel 18 (8).*»

CRR artikkel 18 nr. 8 angir at kompetent myndighet *kan* kreve full eller forholdsmessig konsolidering for foretak som ikke er institusjon, finansinstitusjon eller foretak som yter tilknyttede tjenester dersom det, blant annet, foreligger en vesentlig risiko. Finans Norge legger til grunn at det er Finanstilsynet som er kompetent myndighet i dette tilfellet. Vi er

imidlertid noe usikre på om det her menes at datterselskaper som selv ikke er finansforetak skal konsolideres inn eller om det kun er en hjemmel til tilsynet for å kreve dette.

I utkastets §20 endres forskriften fra konsolideringsplikt for foretak i «finansiell sektor» til «institusjon, finansinstitusjon eller foretak som yter tilknyttede tjenester», samt at det henvises til CRR sine konsolideringsregler. Sistnevnte er hensiktsmessig for å sikre like rammevilkår. Det ville imidlertid gjort forskriften mer tilgjengelig om også begrepene institusjon, finansinstitusjon eller foretak som yter tilknyttede tjenester er hentet fra CRR, også var definert i forskriften.

Unntak ved beregning av engasjementsbeløp etter CRR artikkel 400 nr. 2

Som beskrevet i vårt forrige hørings svar vil et mer konservativt kapitalmål medføre at en videreføring av eksisterende unntaksbestemmelser reelt vil innebære en innstramning. Endring av kapitalmålet reduserer grensen for hva som anses som store engasjementer og hvor store slike engasjementer som tillates. Videre medfører ny standardmetode for beregning av motpartsrisiko en vesentlig økning i eksponeringsbeløpet for derivater. Dette skaper særlig utfordringer for konserninterne sikringsforretninger for de som har heleide OMF-foretak som utsteder obligasjoner i annen valuta enn NOK og som etter OMF-regelverket er pålagt å sikre seg mot denne valutarisikoen. For visse OMF-foretak kan reglene for store engasjementer i realiteten blir det bindende kapitalkravet.

Finansdepartementet ber i høringsnotatet om innspill til hvilken endring av dagens unntaksbestemmelse i CRR/CRD 4-forskriftens §44 på 80 prosent som gir en nøytral effekt. Våre estimater tilsier at en økning i unntaksgrensen fra 80% til 85% vil være rimelig for å sikre en nøytral videreføring av eksisterende unntaksbestemmelse. Den faktiske effekten for det enkelte foretak vil, imidlertid, avhenge av foretakets kapitaldekning, samt andre forhold, som f.eks. hvordan derivateksponeringer blir behandlet under nytt regelverk for motpartsrisiko.

3 Foreslåtte endringer i finansforetaksforskriften

Tak på antall øvrige styreverv

I finansforetaksforskriften § 9-2 foreslås det å utvide den norske reguleringen av et tak på antall styreverv for styremedlemmer i større finansforetak. Den gjeldende forskriftsbestemmelsen bygger på CRD IV artikkel 91, men er gitt en litt annen utforming ved at begrensningen er knyttet til forvaltningskapital på 200 mrd kroner og ikke systemviktighet mv. som etter EU-reglene. Materielt vil imidlertid gjeldende begrensning - slik den nå lyder - i praksis dekke den samme krets av foretak som etter direktivbestemmelsen (typisk landets tre største banker). Etter forslaget utvides kretsen av foretak til IRB-banker, herunder IRB-banker med lavere forvaltningskapital enn 200 mrd kroner.

Det foreliggende forslaget tilsvarer forslaget fra arbeidsgrupperapporten, som Finans Norge tidligere har kommentert, og det vises til våre tidligere kommentarer. Begrensningen i antall styreverv skal sikre at styremedlemmer har tilstrekkelig tid og kapasitet til å ivareta sine styreverv på en tilfredsstillende måte. Finans Norge er enig i at utvidelsen understøtter et legitimt hensyn hva gjelder å sikre styring og kontroll av større institusjoner. Samtidig er det grunn til å minne om at en slik nasjonal utvidelse av reglene er overflødig gitt at de generelle EU-reglene om egnethetskrav er innskjerpet i etterkant av den norske gjennomføringen i 2017.

Krav til at styremedlemmer har tilstrekkelig tid til styrevervet følger eksplisitt av artikkel 91 nr. 2. Etter CRD5 ny artikkel 91 nr. 1 plikter foretakene selv å sørge for at kravene til at styremedlemmer i kredittinstitusjoner mv. har tilstrekkelig kunnskap, erfaring og god vandel, er oppfylt til enhver tid og etter ny artikkel 91 nr. 7 stilles også mer eksplisitte krav til styremedlemmers kompetanse. Selv om det ikke er foreslått å gjøre endringer i den norske gjennomføringen av bestemmelsene i finansforetaksloven § 3-5 og § 8-4 gjelder de skjærpede kravene like fullt for norske institusjoner.

Videre har EBA revidert sine utfyllende retningslinjer om egnethetskrav (EBA/GL/2021/06) som også omhandler nødvendigheten av interne systemer for å sikre at styremedlemmer til enhver tid har både nødvendig kompetanse og tilstrekkelig tid til å utføre sine styreverv. Finanstilsynet har opplyst at de reviderte retningslinjene også vil gjelde norske finansforetak fra 31.01.2022.

I motsetning til de kvantitative restriksjonene som følger av finansforetaksforskriften § 9-2 vil vurderingen av om det enkelte styremedlem har tilstrekkelig kapasitet basere seg på en konkret vurdering og således mer treffsikkert understøtte formålet med reguleringen. Når EU i revisjonen av CRD IV har valgt å ikke utvide kretsen av institusjoner som omfattes av art. 91 nr. 3 annet punkt, har dette trolig sammenheng med at man som nevnt, har funnet mer effektive måter å regulere behovet for å sikre at styremedlemmer har tilstrekkelig kapasitet. Det er etter Finans Norges vurdering ikke noen særnorske behov som tilsier at norsk regulering skal ta en annen retning.

Dersom departementet likevel ønsker å innføre de foreslåtte utvidelsene bør det gis en overgangsordning som hensyntar valgperioder i relevante institusjoner. Gitt at generalforsamling allerede er avholdt i mange av de berørte institusjonene bør en overgangsordning i det minste gjelde ut år 2023, slik at kravene gjelder for styremedlemmer som oppnevnes eller gjenoppnevnes i 2023. Det minnes om at en tilsvarende fleksibel overgangsordning ble innvilget ved innføring av bestemmelsen i 2017.

Endringer i ansvarlig kapital og konvertibel gjeld

§11-8 i forskriftsutkastet lyder som følger:

«Finansforetaksloven § 11-2 første ledd annet punktum gjelder tilsvarende for gjeldsinstrumenter som kan brukes til å dekke minstekravet etter finansforetaksloven § 20-9 første ledd.»

Denne endringen medfører at man innfører krav til generalforsamlingsvedtak/-fullmakt også for konvertibel gjeld, i tillegg til annen godkjent kjernekapital og tilleggskapital. Minstekravet etter finansforetaksloven §20-9 første ledd (nytt) skal etter lovens presisering oppfylles med ansvarlig kapital og konvertibel gjeld som nevnt i §20-25 første ledd. Ny §20-25 første ledd lyder «(1) En intern oppkapitalisering skal omfatte all gjeld som ikke inngår i foretakets ansvarlige kapital, og som ikke er: ...». Konvertibel gjeld som skal dekke minstekravet etter 20-9 første ledd nevnes først i ny §20-25 andre ledd i finansforetaksloven. Forslag til ny §20-7a i finansforetaksforskriften spesifiserer at konvertibel gjeld er all MREL-tellende gjeld, både etterstilt og ikke-etterstilt.

§11-8 første ledd utvider med andre ord krav til generalforsamlingsvedtak/-fullmakt til å gjelde i all hovedsak all seniorgjeld som utstedes av banker med krav til MREL ut over tapsabsorberingsbeløpet. Dette vil sannsynligvis medføre at bankenes generalforsamlinger må gi fullmakter for relativt store rammer slik at man også hensyntar uforutsette hendelser og unngår behov for ekstraordinære generalforsamlinger i utfordrende perioder. Finans Norge kan ikke se at dette er hensiktsmessig og mener at det vil være tilstrekkelig at institusjonenes styrer fatter vedtak om opptak av MREL-tellende gjeld.

§11-8 3. ledd i forskriftsutkastet lyder som følger:

«Tilbakekjøp og førtidig innfrielse av annen godkjent kjernekapital, tilleggskapital og gjeldsinstrumenter som kan dekke brukes til å dekke minstekravet etter finansforetaksloven § 20-9 første ledd krever ikke samtykke fra Finanstilsynet forutsatt opptak av ny kapital der den nye kapitalen

- a) er av samme eller bedre kvalitet*
- b) minst tilsvarer planlagt tilbakekjøpt eller varslet innfridd beløp*
- c) tas opp før eksisterende kapital med bindende virkning varsles innfridd*
- d) ikke har en negativ effekt på foretakets inntjening (høyere rentepåslag enn eksisterende kapital).»*

Som Finans Norge også kommenterte i høringssvaret til arbeidsgrupperapporten om bankpakken, så er forutsetningen i underpunkt d) om at opptak av ny gjeld «ikke har en negativ effekt på foretakets inntjening» utfordrende. Enhver økning i rentepåslag for gjeld som benyttes til refinansiering i forhold til tilbakekjøpt/førtidig innfridd gjeld vil ha en negativ effekt på inntjeningen. Forskriftstekstens presisering i parentes, «(høyere rentepåslag enn eksisterende kapital)», forsterker denne forutsetningen ytterligere.

CRR artikkel 78a nr. 1 a stiller opp et liknende krav, men med en mer hensiktsmessig ordlyd: «*... the institution replaces the eligible liabilities instruments with own funds or eligible liabilities instruments of equal or higher quality at terms that are sustainable for the income capacity of the institution;*».

Den europeiske banktilsynsmyndigheten (EBA) har definert meningen av «*sustainable for the income capacity of the institution*» i Final Report on draft RTS on Own Funds and Eligible Liabilities (EBA/RTS/2021/05²). Her fremkommer det at «*Sustainable for the income capacity of the institution ... shall mean that the **profitability** of the institution ... continues to be sound or does not see any negative change after the replacement of the eligible liability instruments ...*».

I det europeiske regelverket er det valgt en formulering som medfører at det er institusjonens lønnsomhet som skal vurderes, ikke rentepåslaget eller inntjeningen alene. En mer passende formulering kan være «har vilkår som medfører at lønnsomheten til foretaket fortsetter å være sunn eller ikke medfører en negativ endring i lønnsomheten.»

Utvidelsen av virkeområdet til å inkludere konvertibel gjeld vil også øke antallet relevante gjeldsutstedelser. I den grad regelverket er for strengt utformet slik at unntaksbestemmelsen ikke gjelder vil det medføre en betydelig økning i antallet søknader Finanstilsynet må behandle.

Kapittel 15 om godtgjørelser

Det fremgår at forskriften skal tre i kraft 1. juni 2022. Det er uklart hva dette betyr for godtgjørelsesreglene. Man har ved tidligere endringer av så vidt materiell karakter gitt reglene effekt først for det kommende opptjeningsåret, noe som i dette tilfellet blir 2023. Alt annet vil innebære at reglene innføres med tilbakevirkende kraft. Kartlegging (og varsling) av risikotakere ved inngangen til året ble foretatt ut fra det någjeldende regelverket. De nye reglene vil kunne medføre endringer i hvem som blir risikotakere, dette bør ikke endres langt ut i et opptjeningsår. Det er derfor behov for en overgangsregel som gjør at regelverket først trer i kraft for 2023.

CRD5 Artikkel 94 nr. 3 unntar enkelte foretak og ansatte fra utbetalingsreglene i artikkel 94 nr. 1. Unntakene gjelder bl.a. for ansatte med årlig variabel godtgjørelse som ikke overstiger 50.000 euro, og som samtidig ikke overstiger 1/3 av medarbeiderens totale godtgjørelse. I forskriftsutkastet er grensen satt til 200.000 kroner. Dette er uheldig da det medfører større administrativ byrde for norske

2

https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Draft%20Technical%20Standards/2021/1012878/Final%20Report%20on%20draft%20RTS%20on%20OFs%20and%20ELs.pdf

finansforetak enn aktører med hovedkontor i andre land. Utenlandske aktører vil kunne operere i det norske markedet med høyere grenser enn norske virksomheter, og for utenlandske filialer av norske finansforetak vil den lavere grensen medføre en konkurranseulempet i de internasjonale markedene. I andre deler av forskriften er tilsvarende grenser satt i euro, noe som også bør kunne gjøres på dette punktet.

Vi påpekte i forrige høringsrunde behovet for å tilpasning av godtgjørelsesreglene for uavhengige verdipapirforetak for å sikre like konkurransevilkår for bankeide og uavhengige verdipapirforetak inntil nye regler i verdipapirdirektivet og -forordningen for trer i kraft. Forskriftsutkastets § 15-5 gir fremdeles uheldige konkurransevidende effekter for verdipapirforetak organisert innenfor en bank i forhold til mindre frittstående verdipapirforetak.

Vi kan ikke se hvordan hensynet til langsiktighet og krav til vurdering av risikoforhold ikke skulle være tilsvarende viktig for, tross alt, relativt store aktører i det norske markedet. I paragrafens tredje ledd oppfatter vi at Finanstilsynet gis mulighet til å inkludere regelverket for flere av aktører enn de med forvaltningskapital lavere enn 5 mrd. euro. Denne bestemmelsen er imidlertid vag, og vil først kunne vurderes etter at ytterligere detaljert regelverk foreligger, eller det etableres en fast praksis i anvendelsen av bestemmelsen.

Minstekrav til summen av ansvarlig kapital og konvertibel gjeld

§ 20-4 annet ledd i forskriftsutkastet lyder som følger:

«En krisehåndteringsenhet som er del av et konsern med forvaltningskapital tilsvarende 100 milliarder euro eller høyere (europeiske systemkritiske krisehåndteringsenheter) skal minst ha et risikovektet minstekrav til summen av ansvarlig kapital og konvertibel gjeld på 13,5 prosent av summen av beløpene som nevnt i § 20-5 første ledd og § 20-6 første ledd annet punktum, og et uvektet minstekrav til summen av ansvarlig kapital og konvertibel gjeld på fem prosent av summen av beløpene som nevnt i § 20-5 annet ledd og § 20-6 første ledd tredje punktum.»

Det synes som foreslått forskriftsbestemmelse angir at minstekravet til MREL skal være 13,5% eller 5% av hhv. risikovektet MREL eller MREL etter uvektet metode. Forskriftsteksten henviser til «summen av beløpene» i hhv. §20-5 og §20-6. Beløpene som nevnes her er tapsabsorberingsbeløpet og rekapitaliseringsbeløpet.

Finans Norge anbefaler at man endrer teksten til å henvise til «grunnlaget for beregning av beløpene ...» for hhv. risikovektet og uvektet MREL.

Ut over dette så synes det å være en inkurie angående punktumhenvisning til forskriftsforslagets §20-6 første ledd, som vi ikke kan se at inneholder mer enn ett punktum.

§ 20-4 siste ledd

Finans Norge vil benytte anledningen til å be om at Krisehåndteringsmyndigheten (KHM) kommuniserer informasjon om plan for å fastsette MREL for de bankene som ennå ikke er ilagt krav. Det vil være nyttig for disse aktørene å få informasjon om man vil bli ilagt krav ut over tapsabsorberingsbeløpet og eventuelt når et slik krav kan forventes å bli kommunisert.

§ 20-6. Rekapitaliseringsbeløp, femte ledd

Forskriftsteksten bør endres slik at det fremkommer at man kan øke rekapitaliseringsbeløpet fastsatt etter denne paragrafens andre ledd (altså kun det risikovektede rekapitaliseringsbeløpet) med et beløp (markedstillitsbufferen) som tilsvarer det kombinerte bufferkravet fratrukket motsyklisk buffer. Slik det fremkommer i forslaget kan det tolkes som at det er et alternativ og ikke et tillegg. Ut over dette bør det presiseres at markedstillitsbufferen kun kan legges til det risikovektede rekapitaliseringsbeløpet.

§ 20-6. Rekapitaliseringsbeløp, sjette ledd

I følge BRRD2 artikkel 45c nr. 3 åttende ledd gjelder muligheten til å justere opp eller ned rekapitaliseringsbeløpet kun markedstillitsbufferen som nevnt i §20-6 femte ledd, ikke selve rekapitaliseringsbeløpet. Dette bør reflekteres i den norske forskriften. I tillegg mangler tidsbegrensningen for vurdering av en slik økning. I BRRD2 er det spesifisert til å være for en periode på opptil ett år, slik det også er angitt i hovedregelen for vurdering av markedstillitsbuffer.

§ 20-6. Rekapitaliseringsbeløp, syvende ledd

Finans Norge ber om at metoden det henvises til i forskriftsforslaget offentliggjøres slik at det legges til rette for forutberegnelighet og mulighet for å vurdere denne.

BRRD2 artikkel 45c nr. 9 oppstiller formalkrav til MREL-beslutningen, herunder at den skal inneholde bakgrunnen for fastsettelse av MREL-nivået og at beslutningen skal revurderes uten unødig opphold dersom krisehåndteringsenhetens pilar 2-krav endres. Finans Norge anbefaler at man forsikrer seg om at disse forholdene er tilstrekkelig ivaretatt i det norske regelverket.

Krav om ansvarlig kapital og konvertibel gjeld (prioritet)

§ 20-7. Krav om ansvarlig kapital og konvertibel gjeld (prioritet)

Det fremgår i BRRD2 artikkel 45b nr. 4 at krav til etterstilling under hovedregelen, for europeiske krisehåndteringsenheter skal begrenses til 27% av beregningsgrunnlaget, gitt visse vilkår. Denne bestemmelsen savnes i forskriftsforslaget.

Det fremkommer ikke tydelig i forskriftsforslaget at kravet til etterstillelse gjelder for oppfyllelse av MREL og det kombinerte bufferkravet, ref. slik det fremstilles i BRRD2 artikkel 45b nr. 7. Dette bør hensyntas i forskriftsteksten på egnet sted. I tillegg bør det fremkomme at minstekrav til etterstillelse ikke er uavhengig av det fastsatte MREL. I det tilfellet summen av MREL og det kombinerte bufferkravet utgjør mindre enn 8% av samlet gjeld og ansvarlig kapital er minstekravet begrenset av denne summen.

Finanstilsynets adgang til å gjøre unntak fra forskriftsforslagets §20-7 første ledd, første punktum synes noe unødvendig etter tillegget av andre punktum i samme ledd.

I § 20-7 om tak for krav om etterstillelse er punkt b) upresis. I og med at den nye §14-1 i finansforetaksloven nå inkluderer kapitalkrav under pilar 2, bør det vurderes å endre formuleringen slik at dette ivaretas. Et forslag kan være: «b) Resultatet av $Ax2 + Bx2 + C$, der A og B utgjør minimumskravene til ansvarlig kapital etter finansforetaksloven §14-1 og C er det til enhver tid gjeldende kombinerte bufferkravet.»

§ 20-7 d Beregning av maksimalt disponeringsbeløp ved brudd på et risikovektet minstekrav til summen av ansvarlig kapital og konvertibel gjeld i § 20-4 eller § 20-7.

Finans Norge ber om at denne bestemmelsen vurderes ytterligere mhp. i hvilken grad den skal inneholde et kriterium for M-MDA basert på etterstillelseskrav. Dette synes ikke å være regulert på tilsvarende måte i BRRD2-bestemmelsene, som ikke direkte inneholder referanse til etterstillelseskravene i BRRD2 art. 45b.

4 Øvrige problemstillinger

Finans Norge har tidligere påpekt at anvendelse av unntakene i CRR2 artikkel 4 nr. 145 bokstav c) og i) for små og ikke-komplekse foretak burde vært drøftet grundigere i høringsnotatet. Av Prop. 147 LS fremgår at Finanstilsynet foreløpig kun har gjort en slik vurdering av et utvalg foretak og at det derfor ennå ikke var mulig å avklare hvilke foretak som omfattes av bestemmelsen. Av hensyn til likebehandling og forutberegnelighet vil vi påpeke viktigheten av at slike vurderinger er transparente og bygger på en offentlig anerkjent metodikk.

Arbeidsgruppen gir i rapportens kapittel 10 innspill til myndighetenes oppfølging av enkelte problemstillinger som ligger utenfor bankpakken. Finans Norge legger til grunn at de foreslåtte justeringene ikke møtte motstand under høringen og derfor blir foretatt i nær fremtid. Særlig vil Finans Norge fremheve viktigheten av å få på plass pkt. 10.2 om unntak fra konsesjonsplikt for å drive finansieringsvirksomhet.

Avslutningsvis vil vi fremheve at Finans Norge setter pris på dialogen i arbeidet, og står til disposisjon for diskusjon i arbeidet med å ferdigstille forskriftene.

Med vennlig hilsen
Finans Norge

Erik Johansen
direktør

Katrine Olsen
fagsjef